

Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 12 lutego 2016 r.

w sprawie: **kaucjonowania butelek typu PET**

System segregacji odpadów komunalnych, funkcjonujący obecnie w Polsce, nie spełnia w dużej mierze swojej roli. Nadal wiele gospodarstw domowych nie stosuje się do właściwie pojętej segregacji bądź stosuje się jedynie wybiórczo. W związku z tym, Śląski Związek Gmin i Powiatów popiera w pełnym wymiarze cenną inicjatywę grupy gmin i powiatów województwa śląskiego, będących członkami naszego stowarzyszenia, dotyczącą propozycji wprowadzenia systemu kaucjonowania butelek typu PET. Propozycja ta została zawarta w piśmie podpisanym w styczniu 2016 roku przez prezydentów, burmistrzów, wójtów i starostów tych gmin i powiatów skierowanym do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Ministra Środowiska.

System kaucyjny polega na wprowadzeniu dodatkowej opłaty za butelkę przy zakupie i jej zwrocie przy oddaniu opakowania (np. w specjalnie przystosowanych do tego celu automatach zlokalizowanych w sklepach wielkopowierzchniowych). Ten prosty mechanizm zachęca konsumentów do zwrotu butelki, przenosząc jednocześnie ciężar wdrożenia systemu głównie w kierunku hipermarketów (co zresztą może im także przynosić pewne korzyści). Wprowadzenie tego systemu nie może się jednak odbyć bez uchwalenia przepisów dotyczących kaucji.

Za wprowadzeniem takiego systemu przemawiają następujące korzyści:

- a) ograniczenie ilości odpadów z tworzyw sztucznych w pojemnikach i workach do segregacji odpadów komunalnych, co przełoży się na zmniejszenie częstotliwości ich odbioru, a tym samym obniżenie opłat z tytułu wytwarzania odpadów komunalnych;
- b) zwiększenie poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych;
- c) ograniczenie spalania w paleniskach domowych tworzyw sztucznych, a co za tym idzie – emisji toksycznych zanieczyszczeń powietrza sprzyjających powstawaniu smogu i zagrażających zdrowiu mieszkańców;
- d) zwiększenie ilości dostępnego surowca do produkcji nowych butelek typu PET;

- e) ograniczenie zapotrzebowania na nowe surowce do produkcji butelek szklanych i typu PET, a więc zmniejszenie szkodliwej działalności dla środowiska (mniejsze zapotrzebowanie energetyczne, mniejsze zapotrzebowanie na surowce itp.);
- f) efekt edukacyjny: podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców (zaczną oni dostrzegać korzyści ekonomiczne wynikające z segregacji odpadów).

Kaucjonowanie butelek typu PET funkcjonuje już w wielu krajach europejskich (m.in. w Holandii, Norwegii, Niemczech, ale także w Chorwacji). Tytułem przykładu, w Niemczech system taki działa od 2003 roku, pozwalając na odzyskiwanie ponad 90% butelek PET (co stanowi najwyższy poziom odzysku tej kategorii odpadów w całej Europie). Za wprowadzeniem wspomnianego systemu w Polsce opowiedziały się dotychczas m.in. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu czy Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych.

Jednocześnie warto podkreślić, że wprowadzenie kaucjonowania butelek PET winno spowodować zmianę stawianych gminom wymogów dot. poziomów odzysku surowców wtórnych, w tym szczególnie sposobów ich liczenia. Jeśli system obliczania poziomów odzysku będzie funkcjonować w aktualnie obowiązującej formie (tj. rzeczywiście odebrane surowce od mieszkańców będą liczone w stosunku do poziomów statystycznie wytworzonych surowców przez mieszkańców), a więc opierać się na wyodrębnieniu ze strumienia faktycznie odebranego od mieszkańców kolejnych ton surowca, to sytuacja ta może spowodować niemożność osiągnięcia założonych poziomów odzysku przez gminy. W związku z powyższym zasadnym byłoby odniesienie tych poziomów do realnie zebranych i odzyskanych surowców, a nie do wszystkich wytworzonych surowców i oddanych przez mieszkańców w różnych, często trudnych do zlokalizowania punktach.

Wprowadzając przepisy dot. systemu kaucjonowania butelek typu PET należy zadbać o ich spójność oraz łatwość i skuteczność egzekwowania obowiązków nałożonych na hipermarkety. Jednocześnie do rozważenia jest także kwestia możliwości wdrożenia takiego systemu w formie programu pilotażowego (np. na terenie części województwa śląskiego) przed jego wdrożeniem w skali całego kraju celem sprawdzenia jego efektywności.